

LEDENPEILING CAO PRIMAIR ONDERWIJS

Juni 2018

AOB·Algemene Onderwijsbond

SAMENVATTING

Begin juni 2018 is een onderhandelaarsakkoord gesloten tussen de onderwijsbonden en de PO-Raad voor een nieuwe cao primair onderwijs, met een looptijd tot 1 maart 2019. Hierin werden naast een algemene loonsverhoging van 2,5 procent voor al het personeel afspraken gemaakt over het afschaffen van de laagste lerarenschaal LA. Een nieuw functiegebouw voor leraren, afspraken over de werkverdeling en veranderingen van de bovenwettelijke uitkeringen, maakten ook deel uit van het pakket.

Gedurende twee weken konden AOb-leden in het primair onderwijs in een ledenpeiling hun oordeel geven over het einderesultaat. In totaal 16 procent van de leden waarvan de AOb over een mailadres beschikt, 4568 mensen, maakten daar gebruik van. De belangrijkste uitkomsten zijn:

- Bijna driekwart van de deelnemers (73%) is akkoord met het onderhandelingsresultaat. Leraren zijn het positiefst (76%), vanuit het ondersteunend personeel wordt het akkoord nipt gesteund (55%).
- De actiebereidheid blijft ook na deze cao hoog. Maar liefst 95 procent van de deelnemers wil actievoeren voor werkdruk en salaris. Daarbij heeft 44 procent de voorkeur voor een meerdaagse staking, wanneer met Prinsjesdag er geen extra geld bijkomt voor het primair onderwijs.
- Deelnemers die kritisch zijn over het onderhandelaarsakkoord, vragen om extra aandacht voor de salarissen van conciërges, onderwijsassistenten, intern begeleiders, docenten vso en directie. Het verschil met de lerarensalarissen dat nu is ontstaan ervaren zij als te groot.

LEDENPEILING ONDERHANDELAARSAKKOORD

De ledenpeiling over het onderhandelaarsakkoord cao primair onderwijs laat een duidelijk beeld zien: de overgrote meerderheid (73%) steunt de uitkomst. De actiebereidheid blijft groot: 95 procent wil doorgaan met actievoeren. Met 44 procent is een meerdaagse staking favoriet.

Hoofdpunten uit het onderhandelaarsakkoord zijn:

- een algemene loonstijging van 2,5 procent en een uitkering van 750 euro voor al het personeel
- nieuwe functiebeschrijvingen voor leraren en een hoger salaris, om zo de loonkloof met docenten vo te verkleinen, waarvoor het vorige kabinet 270 miljoen euro heeft vrijgemaakt
- een nieuw werkverdelingsbeleid in de teams
- het aanpassen van de bovenwettelijke uitkering, waaronder een maximale duur van de aansluitende uitkering van 38 naar 34 maanden

Leraren zijn het meest tevreden over het totaalpakket. Maar liefst 76 procent steunt dit. In de reacties tonen veel leden zich tevreden over de inhaalslag die gemaakt wordt door schaal LA af te schaffen:

'Complimenten voor alle mensen die hier zo hard mee bezig zijn, namens alle leerkrachten. Er gebeurt eindelijk eens wat.'

Verschillende keren wordt benadrukt dat de samenwerking met andere bonden belangrijk is geweest bij het bereiken van dat resultaat. *'Blijf vooral goed samenwerken met PO in actie.'* Een ander terugkerend thema is dat het einddoel – het verdwijnen van loonverschillen en carrièremogelijkheden met het vo – nog niet is bereikt. *'Een goede stap voorwaarts, maar we zijn er nog niet.'*

Akkoord met totaalpakket

Alle deelnemers 73%

Naar functie

- Leraren 76%
- Anders 68%
- Directie 72%
- Ondersteunend 55%

Bij alle functiegroepen steunt een meerderheid het totaalpakket. Dat is bij directies 62 procent, het ondersteunend personeel 55 procent en voor andere functies 68 procent. Vanuit het ondersteunend personeel komt de meeste kritiek.

Conciërges, assistenten en intern begeleiders die niet meer voor de klas staan vinden de algemene loonstijging van 2,5 procent en 750 euro ineens in overgrote meerderheid prima (71%) maar ook dat de extra loonsverhoging alleen voor leraren de verschillen tussen functies te groot maakt. 'Er is te weinig gedaan voor oop', is een vaak gemaakte opmerking bij de reactiemogelijkheid, net als 'de volgende keer meer aandacht voor oop.'

Directies steunen het akkoord in meerderheid, vooral omdat men hoopt dat zo de belangstelling voor het lerarenberoep toeneemt en het tekort enigszins wordt opgelost. Maar kritiek is er in de open vraag ook. 'Fijn die aandacht voor het lerarentekort, maar er is ook een directeurentekort.' Een deel van de reacties spitst zich op het geringe verschil dat er nu ontstaat tussen de hoogste lerarensalarissen en sommige directiefuncties. 'Ook de directieschalen moeten aangepast.'

Andere functies – zoals intern begeleiders zonder lestaak, pedagogen en psychologen – wijzen op het grote loonverschil tussen hen en collega's die in de zorg werken. Op verschillende plaatsen wordt aandacht gevraagd voor het voortgezet speciaal onderwijs, dat kampt met een snel groeiend lerarentekort. Het loonverschil tussen een vakdocent vso en voortgezet onderwijs veroorzaakt dat. 'De concurrentie is oneerlijk', reageert een deelnemer. 'Het vso moet dealen met de moeilijkste doelgroep, maar dit wordt niet goed gewaardeerd en dreigt zo failliet te gaan.'

Bij veel deelnemers is er verwarring over de 2,5 procent algemene loonsverhoging in het primair onderwijs, en de 4,5 procent die tijdens de peiling voor het voortgezet onderwijs bekend werd. 'Zo wordt de kloof tussen leraren po en vo nooit gedicht.' En extra pijnlijk werd gevonden dat het vo daar niet eens actie voor had hoeven voeren. De verwarring is begrijpelijk, maar valt te verklaren door de looptijd. Die is voor het po korter en gaat alleen over de loonsverhoging in 2018, die in het vo is langer en kent loonsverhogingen in 2018 en 2019.

Naast steun voor het totaalpakket, blijft de actiebereidheid hoog in alle functiegroepen. 'Als de AOb een stakingsoproep plaatst, zal ik altijd meestaken voor een eerlijker salaris en een lagere werkdruk.' Meerdere keren wordt geschreven 'nu doorpakken' en 'dit is een eerste goede stap, maar we zijn er nog niet'. Vanuit leraren en directies wordt de loonkloof met het voortgezet onderwijs gezien als oorzaak van het steeds groter wordende lerarentekort. In de open vraag wordt als het om de werkdruk gaat, vaak geroepen om kleinere klassen. 'Die klassengrootte is de bepalende factor.'

Actiebereidheid

Alle deelnemers 95%

Naar functie

- Anders 95%
- Leraren 95%
- Ondersteunend 92%
- Directie 92%

Over de vorm wordt wel getwist. Andere actievormen dan staken worden meerdere keren gesuggereerd. 'Na deze cao moeten we de publieke opinie op onze hand houden. Ik denk daarom dat een massale staking niet direct de voorkeur heeft, maar dat we op zoek moeten gaan naar ludieke acties.' Deze opvatting komt in de open vraag meerdere keren terug, maar een fikse meerderheid vraagt om landelijke stakingen en dan ook meteen meerdere dagen. 'Wij zijn geen kinderopvang. Wij geven onderwijs. Mijn voorkeur gaat dan ook uit naar een meerdaagse actie.'

Voorkeur actievorm

Meerdaagse staking	44%
Eendaagse staking	21%
Publicitaire acties	20%
Prikacties	11%
Geen acties	5%

'Niet te soft', is een veelgemaakte opmerking over vervolgacties. 'Niks geen "kinderen zijn de dupe van staking", ouders zijn misschien even de dupe, maar de kinderen kunnen er alleen maar op vooruit gaan.' Want het eindresultaat is nog niet bereikt. 'Pas als het salaris gelijk getrokken is

met het vo en als er klassenverkleining plaats vindt, ben ik tevreden', schrijft een van de deelnemers aan de peiling. 'Dit moet het vak aantrekkelijker maken en het tekort aan leerkrachten terugdringen.' Het tekort wordt volgens veel deelnemers door de politiek onderschat. 'Het is echt 2 voor 12', is een reactie. Zeker uit grote steden komt die noodkreet. 'Bij ons in Den Haag is er echt paniek.'

DEELNEMERS EN RESPONS

Na het afsluiten van het onderhandelaarsakkoord begin juni heeft de AOb de leden naar hun mening gevraagd. De peiling werd uitgevoerd door onderzoeksbureau Regioplan onder meer om zo te voldoen aan alle privacy-regels. De peiling is anoniem en was uitsluitend toegankelijk voor leden. Leden die geen uitnodiging hadden gekregen om mee te doen per mail, konden een enquêteformulier aanvragen. Hiervan is nauwelijks gebruikgemaakt, de binnengekomen formulieren zijn meegeteld in de uitkomst.

In de uitslagen zijn de percentages afgerond op hele aantallen. Hierdoor is het mogelijk dat door afrondingen de optelling van de afzonderlijke percentages niet 100 procent is.

4568 mensen vulden alle gesloten meerkeuze vragen in. Dat is 16 procent van alle mensen die is uitgenodigd voor de peiling en 13 procent van het totaal aantal leden. Dat is voor cao-peilingen bij de AOb een normale respons. Ruim 1500 mensen maakten gebruik van de open vraag om opmerkingen te maken over het onderhandelaarsakkoord.

De verdeling van de deelnemers over functies en leeftijden komt goed overeen met de kenmerken van het ledenbestand van de AOb. Bij de leeftijd bleek dat de verschillen per groep vrij gering waren. Veel groter zijn de verschillen per functie. Daarom is overal uitgesplitst naar functie en slechts af en toe naar leeftijd.

Deelnemers naar functie

Ondersteunend personeel	390	9%
Leraar	3835	84%
Directie	163	4%
Anders	180	4%
Totaal	4568	100

Deelnemers naar leeftijd

tot 35	962	21%
35 tot 55	1956	43%
55 of ouder	1650	36%
Totaal	4568	100

OORDEEL CAO

Aan de deelnemers werd een oordeel gevraagd over de hoofpunten van het onderhandelaarsakkoord en een totaaloordeel. Hieronder alle vragen en een uitsplitsing naar functiegroep.

1. Algemene loonstijging

In de cao is een algemene loonstijging voor alle personeel afgesproken van 2,5 procent per 1 september 2018 en een eenmalige uitkering van 750 euro bruto (op fulltime basis) voor de periode januari-augustus. De cao heeft een korte looptijd, tot 1 maart 2019.

Algemene Loonstijging	<i>Deelnemers</i>	<i>Akkoord</i>		<i>Geen mening</i>		<i>Niet akkoord</i>	
Anders	180	137	76%	11	6%	32	18%
Directie	163	124	76%	4	2%	35	21%
Leraar	3835	2875	75%	182	5%	778	20%
Ondersteunend	390	276	71%	23	6%	91	23%

2. Functiebeschrijvingen leraren

In de cao zijn voor leraren nieuwe functiebeschrijvingen opgenomen. Deze nieuwe functiebeschrijvingen zijn een erkenning dat de leraar primair onderwijs op zelfde niveau werkt als de leraar voortgezet onderwijs. Kort vertaald komen deze er op neer dat de huidige functie LA verdwijnt en plaatsmaakt voor de hogere functie L10. Dit wordt de nieuwe spilfunctie. LB en LC veranderen respectievelijk in L11 en L12. Bij de omzetting naar de nieuwe systematiek gaat iedereen er één schaal op vooruit in de functiebeschrijving en met het bijpassende salaris.

Functiebeschrijvingen	<i>Deelnemers</i>	<i>Akkoord</i>		<i>Geen mening</i>		<i>Niet akkoord</i>	
Anders	180	153	85%	6	3%	21	12%
Directie	163	142	87%	4	2%	17	10%
Leraar	3835	3457	90%	125	3%	253	7%
Ondersteunend	390	250	64%	107	27%	33	8%

3. Extra loonruimte leraren

Het kabinet Rutte II heeft 270 miljoen euro uitgetrokken voor een extra loonsverhoging voor leraren primair onderwijs. Samen met 70 miljoen van

de schoolbesturen en is er voldoende ruimte om iedere leraar één salarisschaal omhoog te laten gaan. De nieuwe schaal L10 ligt iets boven de oude LB, schaal L11 is vergelijkbaar met LC en schaal L12 met LD. Eerste stap op 1-9-2018 Maximumsalaris LA was 3482, maximumsalaris L10 wordt 3875 Maximumsalaris LB was 3826, maximumsalaris L11 wordt 4228 Maximumsalaris LC was 4464, maximumsalaris L12 wordt 4851 Voor L10 geldt dat in 2019 en 2020 de bedragen in twee stappen verhoogd worden met de nog niet door scholen gebruikte 70 miljoen euro uit de functiemix. Dat betekent dat het maximum L10 in twee stappen doorstijgt naar 3910 en 3936 per maand.

Extra loonruimte leraren	<i>Deelnemers</i>	<i>Akkoord</i>		<i>Geen mening</i>		<i>Niet akkoord</i>	
Anders	180	131	73%	16	9%	33	18%
Directie	163	134	82%	7	4%	22	13%
Leraar	3835	3077	80%	257	7%	501	13%
Ondersteunend	390	234	60%	115	29%	41	11%

4. Werkverdelingsbeleid

Het team krijgt een bepalende rol bij de werkverdeling. Het gaat dan om de te geven lessen en de verdeling over de groepen, de overige taken en de tijd voor voor- en nawerk. Ook hoort daar bij welke taken wel of niet op school plaats moeten vinden. Daarnaast bepaalt het team over hoeveel lesuren iedereen wordt ingezet. Daarbij kan het variëren van 930 (het aantal lesuren waarvoor bekostiging is per fulltimer) tot een hoger aantal lesuren. Wordt het meer dan 940, dan kan dat alleen maar als de individuele medewerker het daarmee eens is.

Werkverdelingsbeleid	<i>Deelnemers</i>	<i>Akkoord</i>		<i>Geen mening</i>		<i>Niet akkoord</i>	
Anders	180	145	81%	20	11%	15	8%
Directie	163	102	63%	9	6%	52	32%
Leraar	3835	3378	88%	207	5%	250	7%
Ondersteunend	390	270	69%	85	22%	35	9%

5. Bovenwettelijke uitkeringen

Het kabinet eiste 'normalisering' van de bovenwettelijke uitkeringen bij ontslag. De regeling voor basis- en speciaal onderwijs wordt daarom per 1 januari 2020 gelijkgetrokken met die van andere onderwijssectoren en rijksambtenaren. De maximale duur van een de aansluitende uitkering

wordt 34 in plaats van 38 maanden. De duur van de extra aansluitende uitkering wordt maximaal 8 jaar. Bestaande rechten blijven natuurlijk behouden.

Bovenwettelijk	<i>Deelnemers</i>	<i>Akkoord</i>		<i>Geen mening</i>		<i>Niet akkoord</i>	
Anders	180	132	73%	25	14%	23	13%
Directie	163	133	82%	13	8%	17	10%
Leraar	3835	2914	76%	584	15%	337	9%
Ondersteunend	390	281	72%	66	17%	43	11%

6. Eendoordeel totaalpakket

Wat is uw eendoordeel over het totaalpakket van deze afspraken in het onderhandelaarsakkoord?

Deze vraag is uitgesplitst naar functie en naar leeftijd.

Eendoordeel leeftijd	<i>Deelnemers</i>	<i>Akkoord</i>		<i>Geen mening</i>		<i>Niet akkoord</i>	
tot 35	962	679	71%	57	6%	226	23%
35 tot 55	1956	1400	72%	135	7%	421	22%
55 of ouder	1650	1269	77%	109	7%	272	16%

Eendoordeel functie	<i>Deelnemers</i>	<i>Akkoord</i>		<i>Geen mening</i>		<i>Niet akkoord</i>	
Anders	180	123	68%	44	24%	13	7%
Directie	163	101	62%	9	6%	53	33%
Leraar	3835	2909	76%	220	6%	706	18%
Ondersteunend	390	215	55%	59	15%	116	30%
Totaal	4568	3348	73%	332	7%	888	19%

ACTIEBEREIDHEID

1. Vervolgacties

De AOb is nog niet tevreden over de manier waarop het kabinet Rutte III de problemen in basis- en speciaal onderwijs aanpakt. Hoewel deze cao een grote stap vooruit is, blijft het lerarentekort de kwaliteit van het onderwijs aantasten. De werkdruk is hoog voor ondersteuners, leraren en directies. De AOb blijft daarom actie voeren voor een samenhangend plan om de onderwijskwaliteit te verbeteren.

Acties Functie	Deelnemers	Akkoord		Geen mening		Niet akkoord	
Anders	180	171	95%	5	3%	4	2%
Directie	163	150	92%	3	2%	10	6%
Leraar	3835	3644	95%	103	3%	88	2%
Ondersteunend	390	360	92%	17	4%	13	3%
Totaal	4568	4325	95%	128	3%	115	3%

Welke actievorm heeft uw voorkeur?

Vorm	Eendaagse staking		Geen acties		Meerdaagse staking		Prikacties		Publicitaire acties	
Anders	38	21%	7	4%	68	38%	23	13%	44	24%
Directie	20	12%	19	12%	52	32%	18	11%	54	33%
Leraar	801	21%	174	5%	1744	45%	394	10%	722	19%
Ondersteunend	93	24%	27	7%	143	37%	56	14%	71	18%
Totaal	952	21%	227	5%	2007	44%	491	11%	891	20%

